

دوره هشتم تقنینیه

جلسه ۴۰

صورت مشروح

مذاکرات مجلس

(بدون مذاکرات قبل از دستور)

جلسه یکشنبه ۲۴ مرداد ماه ۱۳۱۰ - دوم ربیع الثانی ۱۳۵۰

قیمت اشتراك سالانه داخله ۱۰۰ تومان
 خارجه ۱۲۰ تومان
 يك شماره: يكقران

مطبوعه مجلس

مذاکرات مجلس

صورت مشروح مجلس روز یکشنبه ۲۴ مرداد ماه ۱۳۱۰ * (۲ ربیع الثانی ۱۳۵۰)

فهرست مذاکرات

۱) تصویب صورت مجلس	۶) خود فرارده اقامت و جریسی بی ایران و یونان
۲) تصویب چند فقره سرشماری	۷) خود و تصویب لایحه تعیین نرخ آسبیر جنس مالیات
۳) تصویب امتیازنامه حاج قلاصین ملک	۸) تنظیم سه فقره لایحه از طرف آقای وزیر مالیه
۴) تصویب یک فقره لایحه از طرف رئیس کل صناعت	۹) خود و تصویب لایحه استخدام مهندسین راه آهن
۵) خود نسبت به پادشاه ایران و ترویز	۱۰) موفق و دستور جلسه بد - ختم جلسه

مجلس يك ساعت و ربع قبل از ظهر بپراست آقای داد کر نشکیل گردید

صورت مجلس یکشنبه هفدهم مرداد ماه و آقای مؤید احمدی (مثنی) قرائت نمودند * * *

(۱ - تصویب صورت مجلس)

رئیس - آقای فاطمی فرمایشی دارد.

فاطمی - بنده قبل از دستور عرض دارم.

رئیس - قبل از اینکه بتصویب صورت مجلس رأی

بگیریم لازمست خاطر آقایان را مطلع کنم که در ضمن قانونی که راجع بپرداخت مساعده از عایدات ۱۳۰۹ گذشت در مستقیباتش اشاره شده بود بیک لایحه که تخریب تغییرات را کرد و فراموش شد در ضمن تغییر قانون

* عین مذاکرات مشروح چهارمین جلسه از دوره هشتم تقنینیه . (مطابق قانون ۸ آذر ماه ۱۳۰۰) داراوند نویسی و تقریر صورت مجلس

* * * اسامی غائبین جلسه گذشته که ضمن صورت مجلس خوانده شده است

غائبین با اجازه - آقایان: هزار جریبی - زیود نش - دبستانی - میرزا حسین خان انصار - قزوینی - امیر ابراهیمی - مرهانی - اسکندری - آشتیانی - باستانی - چایچی - صفوری - فرش - موم - قوحس - حاج علی آبراهیم - ملک آفرانی - مزعلی - اسر - قبال -

غائبین بی اجازه - آقایان: حاج میرزا حبیب الله دین - اعظم زنگنه - میرزا عدنان وکیل - میرزا محمد علی روجردی - آقا رضا موهومی - موثر - نواب یزدی - آقا زاده حیواری - مسعود دینی - محمد ناصر خان قندلی -

دیرآمدگان با اجازه - آقایان: دکتر امیر اعلم - اسفندیاری - رهنبری - شریعت زاده -

دیرآمدگان بی اجازه - آقایان: حاج محمد رضا بهبهانی - آقا رضا پورشوری - امدی - یونس آقا وهابزاده - اسماعیلان فشتکی

این عبارت اصلاح شود حالا با استجازه از مجلس است
تصریحات قانون مزبور بدولت اخطار میشود (مصحح است)
در صورت مجلس نظر دیگری نیست (خبر) صورت مجلس
صوب شد

بعضی از نمایندگان - دستور
ولیس - وارد دستور دوم (پیل)

۱۲ - تصویب چند فقره مرخصی
ولیس - چند فقره خبر از کمیسیون عرض و مرخصی

رسیده است قرائت میشود
خبر مرخصی آقای حسن آقا علوی

نمایند محترم آقای حسن آقا علوی بواسطه کسالت
فغانای چهل و پنج روز مرخصی از تاریخ ۱۷ مرداد
نمودند کمیسیون با اختصاص یک عشر از مقرری این
مدت بصرف مرخصانه حضرت عبدالعظیم با تقاضای ایشان
موافق و اینک خبر آنرا تقدیم میدارد.

ولیس - آقای فرزند
فره مند - موافق
ولیس - آقای روسی

روسی - بنده با این مرخصی موافقت دارم خواستم
یک تذکری بکمیسیون عرض بدهم کمیسیون باید
این اصل را مدنظر بگیرد که بهر نماینده در نظر
یکسال یکماه مرخصی تعلق نمیکرد مثل اراکاران
وزارت بخانه ما بیشتر از این حق ندارد دو ماه در نظر
دو سال حق دارد استفاده کند و تبتضیح نمیشود که
آقایان باینه متوالیا مرخصی بگیرند

ولیس - آقایانی که با مرخصی آقای علوی موافقت
قیام فرمایند

ولیس - تصویب شد

خبر مرخصی آقای میرزا محمد حسین خان نواب
آقای میرزا محمد حسین خان نواب نماینده محترم
تقاضای دو ماه مرخصی از تاریخ حرکت نموده اند
کمیسیون با تقاضای ایشان و تخصص یک عشر از حقوق
مدت مرخصی بصرف مرخصانه حضرت عبدالعظیم موافق
اینک خبر آن را تقدیم میدارد.

اکثریت می آید و بهما هم مجال مرخصی نمی دهند
غرضم این بود که اگر کمیسیون این نکته را در نظر
بگیرد همه ما را راضی خواهد بود و اینی ندارد و ما
باها متوالیا و متوالیا از این مرخصی استاده بکیم

کازرونی - اجازه میفرمایند
ولیس - بجز هتید
کازرونی - بل

ولیس - بفرمایند

کازرونی - بنده تصدیق میکنم که قانون حق میدهد
مستند دولتی که سالی یکماه مرخصی بگیرد. لکن با
همچو قانونی نداریم و نهایتا همان مستند میرونی
که یکماه استفاده میکند بعنوان مرخصی اگر در ظرف
یکسال مرض شد باید نتیجه یک قسبه یک عشر موجه
مسئوسی داشت ممکن است وزارتخانه عوض یکماه
چهار ماه بنیماه یا نه مرخصی بدهد (روحی - ننهدم)

بعضی از نمایندگان - میدهی میدهد. دهر مودن
اولاً بنده عرض کردم ماهمچو قانونی نداریم نهایتاً
من حیثالمجموع نمایندگان سالی یکماه هم استند
نمیکند از مرخصی و هیچوقت هم مرخصی نمیخواهند
اینکه درصالح یک کارهایی داشته باشند که یک رابعه
قوی با کالتان داشته باشد و خیلی هم رعایت میزند
و اطراف قسبه را هم در کمیسیون ملاحظه
می کند اگر عشر موجهی هم نداشته باشد نهایتاً اجازه
نخواهد داد مطمئن باشید

ولیس - آقایانی که با مرخصی آقای علوی موافقت
قیام فرمایند

ولیس - تصویب شد

خبر مرخصی آقای فاضل خان بختیار
نمایند محترم آقای فاضل خان بختیار بواسطه کسالت
از تاریخ حرکت تقاضای چهل و پنج روز مرخصی
نموده اند کمیسیون با اختصاص یک عشر از مقرری این
مدت بصرف مرخصانه حضرت عبدالعظیم با تقاضای
ایشان موافق و اینک خبر آن را تقدیم میدارد.

ولیس - آقایان موافقت قیام فرمایند (اکثر قیام نمودند)

ولیس - تصویب شد

خبر مرخصی آقای محمد حسین خان نواب
آقای میرزا محمد حسین خان نواب نماینده محترم
تقاضای دو ماه مرخصی از تاریخ حرکت نموده اند
کمیسیون با تقاضای ایشان و تخصص یک عشر از حقوق
مدت مرخصی بصرف مرخصانه حضرت عبدالعظیم موافق
اینک خبر آن را تقدیم میدارد.

ولیس - آقایان موافقت قیام فرمایند (اکثر قیام نمودند)

ولیس - تصویب شد

ولیس - آقای طاهری
طاهری - موافق
ولیس - مخالف نیست (خبر) موافقت با مرخصی
آقای نواب قیام فرمایند

(اکثر قیام نمودند)

ولیس - تصویب شد
خبر مرخصی آقای اقبال

نمایند محترم آقای اقبال برای رسیدگی با دوات حلی
از تاریخ پنجم شهریور ۱۳۱۰ فغانای دو ماه ننهدم
مرخصی نموده اند کمیسیون با چهل روز از مدت مورد
تقاضا و اختصاص یک عشر از مقرری آن بصرف
مرخصانه حضرت عبدالعظیم با تقاضای ایشان موافق
اینک خبر آن را تقدیم میدارد.

ولیس - مخالف نیست (خبر) موافقت قیام فرمایند
(اکثر قیام نمودند)

ولیس - تصویب شد
خبر مرخصی آقای محمد شبانی

نمایند محترم آقای محمد شبانی برای رسیدگی با دوات
محل از تاریخ ۳ شهریور ۱۳۱۰ فغانای چهل روز
مرخصی نموده اند کمیسیون با اختصاص یک عشر از
مقرری از مدت بصرف مرخصانه حضرت عبدالعظیم
با تقاضای ایشان موافق و اینک خبر آن را تقدیم میدارد
ولیس - موافق
خبر مرخصی آقای محمد شبانی قیام
فرمایند

ولیس - تصویب شد

خبر مرخصی آقای فاضل خان بختیار
نمایند محترم آقای فاضل خان بختیار بواسطه کسالت
از تاریخ حرکت تقاضای چهل و پنج روز مرخصی
نموده اند کمیسیون با اختصاص یک عشر از مقرری این
مدت بصرف مرخصانه حضرت عبدالعظیم با تقاضای
ایشان موافق و اینک خبر آن را تقدیم میدارد.

ولیس - آقایان موافقت قیام فرمایند (اکثر قیام نمودند)

ولیس - تصویب شد

خبر مرخصی آقای محمد حسین خان بختیار
نمایند محترم آقای محمد حسین خان بختیار بواسطه کسالت
از تاریخ حرکت تقاضای چهل و پنج روز مرخصی
نموده اند کمیسیون با اختصاص یک عشر از مقرری این
مدت بصرف مرخصانه حضرت عبدالعظیم با تقاضای
ایشان موافق و اینک خبر آن را تقدیم میدارد.

ولیس - آقایان موافقت قیام فرمایند (اکثر قیام نمودند)

نمودند تصویب شد
۱ - تصویب نماینده آقای حاج غلامحسین خان ملک
ولیس - بطوریکه خاطر آقایان مسختر است در
جلسه گذشته آقای رونق نسبت با انتخاب آقای حاج
غلامحسین خان ملک اظهار مخالفت نمودند ولی امروز مطابق
شرحی که به بنده مرفوع داشته اند مخالفت ایشان نه
مساحت و نه بطرز انتخاب آقای حاج غلامحسین
ملک هیچیک نیست ولیک تنها کلمه نهدی از این دارند که
ایشان حرفه را که قبول کرده اند چرا انجام نمیدهند
حاضر نمیشوند بنده خاطر آقا را متذکر بشوم بطوریکه
بنده را مطلع کرده اند که همین مدت غیبت برای ایشان
صوب اعتبار نامه خودشان بوده و البته بعد از صوب
حاضر میشوند و انجام وظیفه میکنند آقایانی که با صحت
انتخاب ایشان موافقت قیام فرمایند (اکثر قیام نمودند)
تصویب شد

۲ - تقدیم بکفتر لایحه از طرف آقای رئیس کل صناعت
فرخ (ولیس کل صناعت) - راجع به تریز عبدالهی که
اداره صناعت در معدن شمشک در نظر دارد برای استخراج
زغال سنگ چند ماده پیشنهاد شده است که تقدیم مقام
ریاست میشود

۳ - تقدیم بکفتر از آقایان نماینده مجلس خارج بمسند
ولیس - آقایان اگر بیرون بروند مجلس از همین حالا
از اکثریت می افتند

۴ - شور عهد نامه ایران و ترووی
ولیس - خبر کمیسیون امور خارجه راجع به عهدنامه
بین دولتین ایران و ترووی مطرح است

خبر کمیسیون

کمیسیون امور خارجه لایحه ترم ۵۰۷۹ دولت
راجع به عهد نامه مودت و قرار داد تجارت و بحر بین
دولتین ایران و ترووی را با حضور آقای وزیر امور خارجه
تحت شور و مذاقه قرار داده در نتیجه با ماده واحده
پیشنهادی دولت موافقت حاصل شده اینک خبر آن را
برای شور اول تقدیم می نمایم

ولیس - عین ماده واحده پیشنهادی دولت قرائت میشود

خبر کمیسیون

کمیسیون امور خارجه لایحه ترم ۵۰۷۹ دولت
راجع به عهد نامه مودت و قرار داد تجارت و بحر بین
دولتین ایران و ترووی را با حضور آقای وزیر امور خارجه
تحت شور و مذاقه قرار داده در نتیجه با ماده واحده
پیشنهادی دولت موافقت حاصل شده اینک خبر آن را
برای شور اول تقدیم می نمایم

ولیس - عین ماده واحده پیشنهادی دولت قرائت میشود

خبر کمیسیون

کمیسیون امور خارجه لایحه ترم ۵۰۷۹ دولت
راجع به عهد نامه مودت و قرار داد تجارت و بحر بین
دولتین ایران و ترووی را با حضور آقای وزیر امور خارجه
تحت شور و مذاقه قرار داده در نتیجه با ماده واحده
پیشنهادی دولت موافقت حاصل شده اینک خبر آن را
برای شور اول تقدیم می نمایم

ولیس - عین ماده واحده پیشنهادی دولت قرائت میشود

خبر کمیسیون

کمیسیون امور خارجه لایحه ترم ۵۰۷۹ دولت
راجع به عهد نامه مودت و قرار داد تجارت و بحر بین
دولتین ایران و ترووی را با حضور آقای وزیر امور خارجه
تحت شور و مذاقه قرار داده در نتیجه با ماده واحده
پیشنهادی دولت موافقت حاصل شده اینک خبر آن را
برای شور اول تقدیم می نمایم

ولیس - عین ماده واحده پیشنهادی دولت قرائت میشود

ماده واحده - مجلس شورای ملی عهد نامه مودت و تجارت و بحر بیامانی مشتمل بر بیست و پنج ماده را که در تاریخ هفتم ماه مه ۱۹۳۰ مطابق با ۱۸ اردیبهشت ۱۳۱۹ شمسی بین نمایندگان ایران و روزه امضاء شده است تصویب و اجازه مبادله نسخ صحه شده آنرا بدولت می دهد.

رئیس - شور در کلیات است اعتراضی رسیده است رای میگیریم برورد در شور مواد موافقتن قیام فرمایند (اکثر قیام نمودند)

رئیس - تصویب شد. در ماده يك تا ماده ۲۵ نسبت به هیچیک از مواد اعتراضی رسیده است. رای میگیریم برورد در شور دوم موافقتن با ورود در شور دوم قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد

۱- شور قرار داد اقامت و بحر بیامانی بین ایران و یونان
رئیس - قرار داد اقامت و تجارت و بحر بیامانی بین دولت ایران و یونان خیر کیسیون امور خارجه در این موضوع فراتت میشود.

خبر کیسیون
 کیسیون امور خارجه لایحه نمره ۶۸۸ دولت راجع بعهد نامه مودت و فرار داد اقامت و تجارت و بحر بیامانی بین دولتین ایران و یونان را با حضور آقای وزیر امور خارجه هم مورد بحث و شور قرار داد نظر نموده باینکه مواد عهد نامه و فرار داد جای متزور کمالاً بر روی امضاء مبادله متقابل و تساوی و اصول حقوق عمومی بین المللی تنظیم شده لهذا با ماده واحده پیشنهادی دولت موافقت ننموده و اینک خبر آنرا تقدیم میسازد

رئیس - عین ماده واحده پیشنهادی دولت فراتت میشود. ماده واحده - مجلس شورای ملی عهد نامه مودت و تجارت و بحر بیامانی مشتمل بر بیست و پنج ماده و يك پروتکل اختتامیه را که در تاریخ نهم فروردین ۱۳۳۱ مطابق با نوزدهم دیماه ۱۳۲۹ شمسی بین نمایندگان ایران و یونان امضاء شده تصویب و اجازه مبادله نسخ

صحه شده آنها را بدولت میدهد.
رئیس - مذاکره در کلیات است. اعتراضی رسیده است. آقایانی که با ورود در شور مواد موافقت دارند قیام فرمایند

(اکثر قیام نمودند)
رئیس - تصویب شد. در ماده يك تا شش پروتکل اختتامیه و سایر مواد هیچیک اعتراضی رسیده است. رای میگیریم برورد در شور دوم موافقتن قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد.

۷- طرح و تصویب خبر راجع به تریبون
ترخ تمبر اجناس مالیاتی

رئیس - آقای اعتبار تقاضا کرده اند که بلافاصله خبر کیسیون آقایان مالیه راجع بترتیب تسعیر اجناس مالیاتی مطرح شود (صبح است) نظر آقای وزیر مالیه هم همین است (وزیر مالیه - بل) خبر کیسیون آقایان مالیه در این خصوص:

خبر کیسیون
 کیسیون آقایان مالیه در جلسه پنجشنبه هفتم اردیبه ۱۳۲۹ لایحه نمره ۱۷۷۶۵ دولت را در خصوص ترخ تسعیر اجناس مالیاتی با حضور آقای وزیر مالیه بحث و شور در آورده در نتیجه ماده واحده ذیل تصویب و خبر آن بترخ ذیل تقدیم میگردد:

ماده واحده - وزارت مالیه مکلف است در جدولنامه در هر حوزه که ترخ متوسط عادلانه جنس در سه ماه از بر داشت محصول معادل يك نلک یا بیشتر از ترخ تسعیر کیسیون مذکور در ماده اول قانون منضم تریبی مویب (آبانام ۱۳۰۹) و قانون مصوب ۲۰ ژانویه ۱۳۲۰ کمتر برود باشد بجای میزان تسعیر کیسیون متزور همان قیمت سه ماهه بعد از موسس تخمین از ازموه در زیادت یافتند
رئیس - منظور لکه خاطر آقایان محترم مطلع است فوریت اول این قانون در جلسات قبل تصویب شده است ماده واحده مطرح است. آقای وتوفی

توفی - موافقت.

رئیس - آقای اعتبار
اعتبار - بنظر بنده این قانون مهمترین قانونی است که مجلس جلور داد لایحه وضع بیکند. و يك ترتیب خاصی نادانایاست. فقط اینجا نظری که بنده داشتم در مورد جدولنامه بود وقتی که با برخوردیم باینکه يك چنین جدولی بد ولایات هست و قیمت جنس از ترخ قیمتی خاصی ارزانتر است این فقط در جدولنامه نیست ممکن است دست ۱۳۲۱ هم يك همچو ترتیب پیش یابد و آرتق با دول متزور شود باینکه همچو قانونی میسازد و اگر باشد دچار زحمت می شود زیرا با اینجا نید

بیکسبیم اگر يك نلک از ترخ عادی قیمت ترخ قیمتی تجاوز بکند این حق را دارد وزارت مالیه که يك چنین ملاحظه بکند و مقیداً بنده بدرموقی که اینطور بنود باز همین حال را دارد و باید این حق را داشته باشد. حالا امسال مال آتی هر وقت دیگر این وضعیت باشد وزارت مالیه مکلف است این قانون را اجرا کند حالا هم همینطور است در هر کجا که هست وزارت مالیه مکلف است يك چنین تسعیری اجرا کند. بلامرغ بنظر بنده نسبت سهام هم زیاد است سهام بهماز پرداختن زمین این را بیکاه اگر بگذاریم سائلر است و برای زمینان پرداخت سائلر است تا اینکه سهام بکنند آرتق پرداخت مالیات دچار اشکال بیشتری می شود در قسمت دوشم بنده اسراری ندارم ولی در قسمت جدولنامه این عرض میکنم. کما که در سالهای بدیم این ترتیب پیش آمد باید مطابق این قانون عمل شود.

وزیر مالیه - بنده با هیچیک از ملاحظاتی آقای اعتبار نمی توانم موافقت کنم. این موضوع جدولنامه اولاً هم در کیسیون مطرح شد شرح دادم و مذاکراتی که شد عرض کردم که الا این يك ترتیب جاری است و نظامی در ولایات هست و کیسیونهایی مرتباً برای این کار هستند. و چون يك قسمت از کار کیسیونها متعلقه است ماده این قانون را برای جدولنامه باعیله آوردم اگر با شود برای همیشه قانون گذاشته شود در واقع مثل این است که قانون منضم تریبی را تسعیر کنیم و این

بحتاج و مطالبات بیشتری است این مطالبات را اولاً باید بکنیم و بعد اگر لازم بود آن قانون را باوریم و باید تمام چنانچه عرض کردم بنویسد. ولی امسال فوق الامکان جنس بد بپوشی ولایات متزور بکنند مثل این است که يك جدولنامه بنده يك جدول قیمت است و برای این که تسعیر نمودند که مقصود بنده این است که تسعیر تمام قان ارزان شود عرض میکنم که این جدولی که در ذره وزارت معیت سرافقر بکنند پس باید جدا جدا اعتبار باشد و ما فرزند این اصلاً این بوده هست که مسئله مالیات بد جنس را که چه الا این در واقع جنس تسعیر و تبدیل می شود) در آنجا جدولی از جدولیکر باید تعیین شود که يك وقتی فراموشی هم بود که احتمال بدیم ارتباطی با جنس دارد. و برای کسیکه بنظر من مالیات باید بدید و یک می شود که خود این پنجدهان يك مبلغ خیلی کوچکی خواهد بود و این بناسی نخواهد داشت با آن چیزی که او باید بدید و اگر واقعاً در سال آینده فرض کنیم همچو چیزی پیش بیاید البته بهامه بیشتر بکنیم و يك لایحه که مملأ جزئیات و احادی باشد میسازیم و بحث می کنیم. ولی عیناً اجازه بر مالیه بد منظور باشد. چون کیسیونها مکلف کارند بعضی جاهای را بر زمینان را داده اند و بعضی جاهای هم مال این لایحه هستند. این لایحه این اندازه که محتاج مذاکره و منظور بود است شده. آقایان مذاکرات خود را در در کیسیون برودم و نظریات تقدیح شده پس اگر اقلب بنظر مایند زودتر بکنند بهتر است.

رئیس - آقای ملک
ملک مدلی - عرض ندارم
رئیس - آقای دنیا
طباطبائی - بنده این جدول این است در جدولهایی که کیسیون تسعیر کرده این ترتیب هممول میشود ولی در جدولنامه نکلن است يك جدولی باشد که کیسیون بنود تسعیر نگردد باشد. بنظر بنده این طرز برسد در جدولی

که کمیسیون هفتاد و نه نفره که از این ترتیب باشد ممکن است
کمیسیون سهیم کرد روز یکشنبه این روزنامه خواستیم عرض کنیم
توضیح و بخوابم از آقای وزیر به این مبادیام از این است
که کمیسیون سهیم کرده باشد بنگرد. و با عضویت آن نمایان
است که کمیسیون سهیم کرده باشد هر دو

وزیر مالیه - این نکته را که آقای فرزند بنده در دست
این مقام تصور میکنند همچو چیزی پیش نباید در خود
کمیسیون وقت های لازمه بپوشد می آید. کمیسیون تنها
مأمور دولت نیست. اینجانبه مالک دارد و مسئولین عمل
دارد اینجانبه زارع حکومت و بلده دارد. با وجود همه
این ها اگر بخوانند زور بگویند و جنبی که در بازار
سه تومان است دولت بگویند پنج تومان است این هم
می توانستند بگویند این را ممکن است ما رسد یکی کنیم و
مأمورین خودمان را تنبیه کنیم که چرا همچو خلاف
بشیمی و اگر بد و روز روشن در شهر تزویج در بازار
عمومی بلک چیزی که قبضت سه تومان است شش تومان
بگیرند این ممکن نیست. و اگر اتفاق بیفتد مینواید بگویند
و البته مثل سایر زبده روی ما و بی حسابی ها نباید
چلوگری کنیم از آن جا هم مانی و مستقبل ندارد
و بطور هوشی آنرا گفتند از رخ سهیم کمیسیون
که در قانون پیش بینی شده حالا آن کمیسیون چه قبل از
این قانون تشکیل شده باشد چه بعد از آن تغییر شود.
طریقی باقی نماند - بسیار خوب.

ولیس - اشکال دیگری نیست (انتظار شد - غیر)

رای و یکمیدم بماده واحده با ورفه و واقفین و در آن
خواهند داد.
(اغذو شماره آراء بپوش آمده شصت و پنج ورفه سفید
تعداد شد)

ولیس - عده حاضر در موقع اعلام رای هفتاد
یا کثرت شصت و پنج رای تصویب شد ۱۱ آقای وزیر
طرف فرمایشی دارید

کاملی جوهر طرف - خواستم استماع کنم لایحه
استخدام مهندسین و مراح خود
آی - تقدیم شد لایحه از طرف آقای وزیر مالیه
ولیس - آقای وزیر مالیه فرمایشی دارید

ولیس مالیه - بنده فقط سه لایحه دارم که تقدیم یکم
و مرخص بشوم. بلک لایحه است باز برای اعتبار انانی
نظایر بابت تفاوت قیمت باروس و همچنین ساختمان
عماس. البته همانند در کمیسیون آقایان ملاحظه
بفرمایند - یکی دیگر لایحه است برای مستغلات انتقالی
چون لایحه قانونی خلیفه انتقالی از مجلس گذشته مربوط
بمالک مزروعی بوده است. و حالا از منی با طرف بیرونی
مملوالت با طرف بیستی مستغلاتی است که خلیفه برود و
قریب خلیفه انتقالی داشته است و بخوابم این کار هم سهیم شود
بلک لایحه هم هست که در واقع تشریفات قانونی است
باین معنی اختلاف حسابی قوانین اداره راه آهن تریز
باین معنی است. این را چه به تغییر قانون است که
اگر بلک نوع تغییر شود و چند هزار تومان خزانه
از راه آهن تریز طلبکار میشود. و اگر نوع دیگر تغییر
شود آنها طلبکارند بالاخره بلک طوری قریب داده شده

تذات اسامی رأی دهندگان - آقایان: دکتر جنبی - تاج الاسلامی - دکتر فغان - فریدون - مؤید اهدی - امیر تیمور -
دکتر ملک زاده - امینداری - اسدول شوقی - دکتر امینتاج - فریدون - میرزا جلیق خان اکبر - سید کلیم زیدی - دکتر
عبدالله حسینی - مجید علی میرزا دولتخواهی - دکتر امیر قلم - امیر سعادت - دوشم سنک - یات - سا کزبان - دکتر سنک
میلادانی ویرا - مجید میرزا دولتخواهی - قلیچان بیگلر - میرزا - میرزا - کاشفی - امیر سعادت - آصف - حاج حسین آه اهدی
روس - حسینی - موفقی - میرزا آقاسی - امیر دولتخواهی - امیر دولتخواهی - امیر دولتخواهی - امیر دولتخواهی - امیر دولتخواهی
بلک زاده آملی - میر سید محمد عیوب - اسد - دولت زاده - میرزا - حاج مجید رضا پورانی - دکتر سعادت - طرایی -
دولدا یاس - دکتر شایخ - علوانجی - فریدونی - رفیق - انزلی - سیدعلیخان نوب - محمد حسینی - جلال جری - امینتاج -
عبدالمجید دیا - سنک موفقی - طریقیان وکلی - رحمان - آیدون - جان زلی - دانور - لاریجانی - شرفی

که کمیچکام از یکدیگر طلبکار شوند و بلک قانونی است
برای این کار. که دفتر خزانه مراب شود.
آی - طرح تصویب لایحه استخدام مهندسین برده آهن
ولیس - غیر کمیسیون بودجه را چه استخدام خدمت
و مدت غیر مهندس برای راه آهن قرائت میشود.

غیر کمیسیون
کمیسیون بودجه - اجضور آقای وزیر طرق لایحه
۸۸۷۲ پشهادی دولت راجع با استخدام ۶۷ نفر مهندس
کلیک مهندس را از خارج برای تکمیل راه آهن
بازگ و ورود وقت قرائت داده با لایحه از نظر ساختمان
و تکمیل راه آهن با استخدام مهندسین مزبور موافقت
و اجاب نظری دولت ماده واحده را بشرح ذیل اصلاح
انگ برای تصویب مجلس شورای ملی تقدیم میداد:

ماده واحده - برزادت طرق اجازه داده می شود که
۷۷ نفر مهندسین و کالیگ مهندسین و اضافه یک راک
برای تکمیل راه آهن از بندر شانور تا فرول و نقشه
بردار و ساختمان جدید راه آهن اندوز فولور و بجزاواز
شای آه اهدی جنوب و همچنین مهندسین را که برای
تکمیل اداره قلی ذمتر و بهره برداری راه آهن شمال
و جنوب ضروری باشد و اعتبار سالیانه حقوق و مزایای
مسافرت آنها از خارجه بپایان و بالعکس از چهار صد
و چهل هزار تومان تجاوز نماید برای مدت دراصل از
اتاج مسالک خارجه که بابت آنها با تخصیص چک وزراء
تصویب کمیسیون امور خارجه مجلس شورای ملی
نخواهد رسید استخف نماید.

ولیس - غیر کمیسیون امور خارجه در این خصوص:
غیر کمیسیون

کمیسیون امور خارجه در جلسه ۱۷ مرداد ۱۳۱۰ لایحه
نمبر ۸۸۷۲ دولت را راجع با استخدام ۶۷ نفر مهندسین
نموده و با حضور آقای وزیر طرق و شوارع مطرح
شده و در نتیجه با نظر کمیسیون بودجه در قسمت
تخصیص بابت موافقت حاصل شد اینک شرح آنرا تقدیم
نماینده.

ولیس ماده واحده و مراح است. آقای مؤید اهدی
مؤید اهدی - عرض کنم بنده با اصل لایحه مخالف

نستم. اگر چه نظر بنده شبلی لایحه مهمی است. وای
که به قوانین هفت دولت مجلس و استخدام های
خارجی ملاحظه کنیم این دور مرتب است که در پنا
لایحه شصت و هفت فقر استخدام می شوند. اگر چه
موضوع راه آهن است و موضوع مهمی است. ولی بنده
در این موضوع داخل نمی شوم. لکن تا بحال مطابق
قوانین و سوابق وقتی که اتباع خارجه را استخدام میکنیم
اذر مملکتی بابت آنها مجلس شورای ملی می بیند
بیکر که از مات فرانسه باشد یا از بلژیک یا از لارون باشد
باهر دولتی. لکن در این لایحه بابت مین بنده کاملاً
را از کدام دولت استخدام میکنند. و این طوری که
کمیسیون امور خارجه تصویب نظر بنده مخالفت
می شود قانونی. بابت اینکه بابت در کمیسیون مومن
خارجه مین و یکمید و مجلس راپورت میدهد که اینکه
وکلاد اگر مین به بابت دولت و هر چه آید با نظر کمیسیون
خارجه مین کرده. ما موافقت کنیم و از این نظر
به عقیده بنده اهمیت بیشتری دارد و آن این است که
بداخله قوه مجریه است در قوه مقننه. قانون اساسی
ما تجزیه کرده است قوه مقننه قوه مجریه قوه قضایه و
امور ایشان هم از هم تفکیک شده و بدخله در امور یک
باید بکنند و مطابق قانون این حق و قوه مقننه داده
شده است. بلک دولت بیکر از لامل بلژیک با
یکمید فرض کنیم چون در استخدام از فرانسه یا بلژیک یا
از دول دیگر استخدام کند دولت نظرش آزاد است
لایحه باید بمجلس. مجلس ممکن است با بابت این
استخدام موافقت نکند و در کد آنوقت ما این حق قوه
مقننه را تقریباً میدهم به قوه مجریه. پس هیئت دولت از
هر طریقی که صلاح دانست بیکرد. و این نظر چیز
خوبی نیست و بدخله قوه مجریه می شود در امور آره
مقننه را تقریباً میدهم به قوه مجریه. پس هیئت دولت از
می خواهد استخدام کند مینستین را مین کند و بیاورد
بمجلس و مجلس با اینکه نظر پارلمنتاری که به هیئت
دولت حاضر دارد تصویب می کند. این جور سرتیه
که می خواهد از هر طریقی انتخاب کند نظر بنده چیز
خوبی نیست و بجز این است که بابت این مستخدمین
ملازم باشد.

رئیس - آقای روحی، وقت بقصد
 روحی - عرضی ندارم
 رئیس - آقای باباییان، دنیا
 طایعاتی دینا - بخانم
 رئیس آقای رحمتا، (غائبند) آقای ملک
 ملک مدلی - عرضی ندارم
 رئیس - آقای ملک زاده
 دکتر ملک زاده - عرضی ندارم
 رئیس - آقای بیات
 مرتضی قلی خان بیات - بنده يك توضیحی میخواستم
 رئیس - نابل بفرمایند آقای روحی بفرماید.
 روحی - خواستم سنوالی از عمر کیسیون خارج
 بکنم. البته بنده آنچه دولت صلاح بداند عین صلاح
 میدانم و حالا شاید نخواستند انده خیلی عجله در عین ملیت
 مهندسین بنمایند. و خواسته اند آنها را بیاك مطالعه
 انتخاب کرد، باشند بسیار خوب. دولت این طور صلاح
 دانسته است عین سوابقت ولی نلیداسم غیر کیسیون
 امور خارجه چطور خبر داده است و ملیت آنها را هنوز
 تشخیص نداده است. این اراد بنده است و الا اصل لایحه
 خلی هم مورد بوده و نهایت ضرورت را دانفته است
 البته برای این که راه آكن بكشند سرعت هم باشد این
 كار مفید است. فقط این را خواستم توضیح بدهم.
 وزیر عدلیه - بنده تصور میکنم آقایان خودشان
 پاهمیل فوق العاده كارراه آكن منوجه هستند و البته
 مدعی دارند بهر ترتیبی و بهر شكلی که بشود كثر التوف
 وقت شود و این ساقدمان دام شود و دولت هم بتواند
 این قسم که پیش بقی کرده است انجام بدهد برای
 این كار و قتیكه اسان نتیجه را بخواهد در مقدمات هم
 بابد روی همان منطبق كار كند. و قتیكه سرعت بخواهد
 كاری بشود باید در مقدمات آنهم همین اصل سرعت را
 ملاحظه كند. اگر بتواند هر مستعدی هر مهندسی هر كس
 مهندسی دولت بیاید يك لایحه برایش بیارد به مجلس شورای

مل و یکی یکی در اینجا صحبت كنیم آتوقت تصدیق
 میفرمایید كه وقت زبادی را خواهد گرفت لایحه كه
 بان ترتیب آماده را می آید بده كه يك عدد زیادی مهندسین
 مهندسان وزارت طرق برای كارراه آكن میخواهد فكر كند
 این ها را بیارد در تحت يك لایحه در حدود يك اعتبار از
 مجلس شورای ملی اجازه بگیرد بنده در اینقسمت ندیدم
 مخالفتی بشود و خالفت هر چه بود روی قسمت
 ملیت بود كه آيا این باید بیاید بمجلس شورای ملی
 و مجلس این را تصویب كند؟ اگر نباشد كه مقبول كنیم
 این اصل را كه يك مرتبه برای شصت و هفت نفر از مجلس
 شورای ملی اجازه بخواهیم آتوقت تصدیق میفرمایید كه یکی
 یکی بشود و بیاریم بمجلس چرا؟ بجهت اینکه آتوقت در این
 صورت ضرورتی نداشت ما كه برای هر موردی نخواستیم این يك
 لایحه مخصوصی بیاریم برای این است كه عرضی در كرده
 باشند اگر نظر این بود كه در مورد ملیت هر يك از آن ها
 لایحه بیاریم و بحث كنیم محتاج باین بود كه حالا در
 يك لایحه بیاریم همان موقل كه برای تشخیص ملیت
 بیارود هم سایر شرایط را هم میكنند ندیم و برای استخدام
 هر كدام يك لایحه بیارود و این آتوقت برخلاف آن
 اصلی است كه در ابتداء خواستیم این روی این اصل موقت
 کرده باشیم یعنی اصل سرعت مسئله ملیت را قیلا كه
 نمیشود همین كرد امروز چه جور معین كنیم؟ ۱۴ نام عمل
 دنیا را در اینجا بنویسیم ۱۱ مثلاً برارند آنجا بنویسند
 كه مجلس شورای ملی اجازه میدهد كه از فرانسه آلمان
 بلژك یا بجای دیگر.
 كارروئی - نه. از هر جایی كه میخواهد بنویسند
 وزیر عدلیه - پس اگر نباشد چرا می بخواهیم انتخاب
 كنیم اینهم اشكال دارد برای اینکه اول ما باید صحبت
 كنیم و شرایط را بگوئیم. اول آدم پیدا كنیم و به نتیجه
 بچاه شراطی حاضرند و از كدام ممالك صلاح است.
 بنده از امروز چطور میتوانم پیش بقی بكنم كه از كدام
 مملكت بهتر میتوانم این مهندسین را استخدام كنیم.
 ولی معموذا از نقطه نظر يك اصل كه دولت متفقد است كه

كان نيكسكم نمايندگان محترم من توجه آن اصل هستند
 و منظور نظر است و بنده هم موافق و آن این است كه
 همین ملیت و انتخاب مستخدمند خارجی آنها بنظر دولت بیايد
 یا تصویب يك مقام دیگر هم باشد این است كه ما آید ام
 دراه علی پیدا کرده ایم. نه اینکه در هر موردی مجلس
 شورای ملی بیاید. چون از پیش نباشد معین كرد پس اینکه
 نباشد يك مرتبه در ضمن يك لایحه معلوم شود و نباشد
 شكه در هر موردی يك لایحه بیاریم و وقت زیادی
 تلف میشود و نه این هم كه دولت بشیال خودش مستخدمند
 را انتخاب کرده باشد. این است كه خیال شد اگر آقایان
 موافقت بفرمایند ما این اجازه را دانفته باشیم كه پس از
 اینکه مذاكره كردیم و از جاهای لازمه مهندسین بیاریم
 كردیم آتوقت بیاریم و تصویب كند. کیسیون امور خارجه
 برسانیم و در صورتیکه کیسیون خارجه صواب كرد ما
 بتوانیم استخدام كنیم كه نه تنها اجازه بدولت داده شده
 باشد و نه لازم باشد كه برای هر يك يك لایحه به
 مجلس بیاریم و بنده نمیدانم در این موضوع چه اشكال
 حقیقی است. البته در هر موضوعی استاس می تواند
 اشکالات پیدا كند و در نظر بگیرد اما حقیقت چه خواهد
 شد كه اگر این ملیت هائی كه ما امروز می توانیم معین
 كنیم بطور قطع چون شصت و هفت نفرند. اگر يك نفر
 بود اشكالی نداشت لك چون شصت و هفت نفر است.
 قسمتهای مختلف است مسئله حقوق و مستعدان است.
 یکی یکی باید معلوم شود بعد از اینکه اشخاص را پیدا
 كردیم و معلوم كردیم كتنیم رجوع كنیم بان مقامی كه
 باید ملیت را تصویب كند.
 كارروئی - اشكالات این است كه موقتی است.
 رئیس - آقای دنیا
 طایعاتی دنیا - فرمایشات آقای وزیر عدلیه نامناسب
 است ولی در مقابل قانون ۲۳ غرب ۳۰۱ بنده عقیدام
 این است كه قایده ندارد. این ترتیبی كه فرمودند صحیح است
 راجع به ملیت يك ترتیب دیگری باید بدهند و این لایحه

قانونی میخواهد در مقابل آن قانونی كه از مجلس تصویب
 شده است زیرا سرعناً قانونت گذشته است كه ملیت
 را باید بمجلس تصویب كند و در این ماده همین ملیت ذوق
 است و کیسیون خارجه بنظر بنده و حاله كه بنظر نمایان است
 در این ماده واحد اگر يك لفظ استثناء علاوه كنیم عیب
 ندارد كه آن قانون بقوت خود باقی بماند و ضمناً
 مفسود دولت هم بعمل نیاید این است كه يك پیشنهادی
 هم تقديم میکنم.
 وزیر عدلیه - بنده تصور میکنم در اسان كه با هم
 هیچ اختلاف نداشته باشیم بجهت اینکه خود اینشكه
 رأی داده شود بيك قانونی بصورت استثناء مورد مهندسین
 و لك مهندسین طرق است دولت كه هیچ نظری نداشته
 كه بطور زیر مجلس و باصلاح قاناق و توانائی نیاید
 اینجا در ضمن يك قسمت قانونی را لغو بكنند همچو چیزی
 عمل هم بیزه است برای اینکه این را آرزو است فقط
 برای این مورد ولی با وجود این اگر باز صلاح بداید
 كه نوشته شود استثناء بوزارت طرق اجازه داده میشود
 ماسی ندارد زیرا عرض كردم چون عدد زیادی هستند
 و هر روز آمدن بمجلس شورای ملی اسباب زحمت است
 نمیشود حالا با وجود این اشكال نیست كه نوشته شود
 كه استثناء اجازه داده میشود شصت و هفت نفر مهندسین
 الی آخر
 رئیس - آقای رحمتا
 رحمتا - این لایحه موقتی كه در کیسیون خارجه
 مطرح شد در يك قسمت مذاكرات شد كه آقای وزیر
 طرق هم تشریف داشتند و آن راجع بملیت مستخدمین
 بود كه در این لایحه ذكر شده
 رئیس - (غالب یکی از نمایندگان) آقای بیروت
 مربوطه عدد از كفایت مذاكرات نیند نمیشود نطق كرد
 رحمتا - در اینجا همچو بنظر رسید كه با تصویب
 کیسیون خارجه قید شود و این لایحه از مجلس بگذرد
 این فدیسی كه در آنجا بر داشته شد در اینجا باز مذاكره

میشود که کافی نیست و حقیقت هم کافی نیست برای اینکه ولایت مستخدمین خارجی یکی از مسائل مهمی است که همیشه باقی با مصوب مجلس باشد با مصوب جلسه علنی مجلس باشد امروز اکثر نمایندگان مجلس بلکه اثنای مجلس به هیئت دولت نهایت ایشاد را دارند چنانچه در لوائح مشاهده میشود با یک اکثریت فوق العاده مصوب میشود در این قانون با وجود این امتیاز خود هیئت دولت راضی نبودند که این سابقه و اساسی شود برای استخدام ها اینرا تجویز نکنند خود هیئت دولت و بکارداران که ملایب آنها در جلسه علنی مجلس مصوب شود چون این یک اصل است بسیار مهم و خبیلی دقیق (کلرزوی - صحیح است) در صورتیکه استخدام اینها را لایحه اثر را بیاروند به مجلس بنده خیال نمیکند از یک جلسه مجله دیگر بگذرد.

(کلرزوی - صحیح است والله راست میگویند) عقیده دارم که لایحه آترا بیاروند برای اینکه واقعا اکثریت مجلس عقیده والمعتبان بعینت دولت دارد و اینکه میباید تسریع میکنند در کار خود هیئت دولت را لزوماعتبار است و از کارهای خوب هم هست در مجلس دنیا همیشه اکثریت هائی که با دولت کار میکرد اند همینطور بوده است در اینجا کله استثناء هم بگذارند گذاشتن کلمه استثناء سابقه خواهد داد برای استثنای دیگری که در موارد دیگر هم پیش بیاید از این گذشته بنده بک شوالی میفرستم از آقای وزیر طرق بکنم و آن البته بنظر خود آقایان است بنده فقط میفرستم توضیح بدهند و آن این است که شصت و هفت نفر میند که استخدام میشود برای راه آهن خلکت کا مثل ماک اینکه

همه چیزش رویه نوری و تجدید زندگی و تجدید حیات است یکی از مسائل که در ادوار گذشته هیچ سابقه نداشته فقط در مراامنه ها در مقالات و روزنامه ها و کنفرانس ها یاد میشده راه آهن بوده امروز دولت ایران دارد آترا عمل میکند و یکی از قدمهای بسیار بزرگی است که برداشته و یکی از اختراعاتی است که در

تاریخ آینه ایران برای خودش میکند برای اینکه راه آهن یکی از آثار بزرگ یک دولتی است از آثار بزرگ ملی است که در تمدن زندگی میکند این را بنده عرضام بیروسم که آقا خیال میکند وزارت طرق که با شصت و هفت نفر میند با مستخدم خارجی بهتر میشود راه آهن کشید با اینکه مثل آنکه سایر عمالک میکند با اینکه آنها اطلاعاتشان در امور راه آهن از ما خیلی بیشتر است میز خواهد بود این واقعا یک استثنای است که بنده میگویم بنده خیال میکنم (که این خیال من هم من منتظر از خواندن و اطلاعات مختلفی است که پیدا کرده ام) خیال می کنم از پاره چیزها واقف که انسان خودش یک چیزی را نمیداند سوابقی نداشته باو بالاخره باید بعد که کسانیکه میدانند این هیچ نه نفس است نه عیبی است نه بدی است راه آهن کشیدن یک تربیتی دارد یک کیهانی هست برای اینکه یک عده منصوبی هست برای این کار و یک اطلاعاتی هست که آنها دارند بنده خیال میکنم این طریق اتق است و صرفه هم نزدیک این عقیده شخصی بنده است که خیلی مهذب امر از تمام و اگر آقای وزیر طرق یا آقای وزیر عدلیه که حالا دارند یاد داشت میکنند که جواب عراض بنده را بدهند فرمایند که آن تربیت را تجربه کردم بالاخره این یک سدی است که پیش بنده میکنند که خیال میکنند صرفه بیشتر است که ما شصت و هفت نفر میند استخدام کنیم و خودمان دست کبیم همسوزن این یک نذری است که بنده دارم که این نذکر اگر مفید باشد مورد مطالعه شان قرار بدهند.

وزیر عدلیه - گاهی میشود یکی از مسائل که خیلی بنظر ساده می آید برای اینکه شخص از روی سادگی بدون اینکه یک فکری را در دماغ خودش جا دهد باشد آورد است او را بعد یک سوزنی پیدا میکند که خود انسان حیرت میکند که آیا حقیقت مسئله همان اندازه اهمیت دارد که بنظر آقایان رسیده است با ما این قدر اهمیت بدهیم بنده یرواش یرواش دارم نریا پیدا

میکم بعد از این مقدمه در جواب نماینده محترم عرض میکنم که امروز بهینیم ما خودمان باید سازمان باینکه باید بکنیم ما بدیم و بقیه ما خودمان فراهم این کار را بکنیم طبیعا تمام آن متکلامی که برای یک نمایانی باینکه تجارتخانه دعوت هست دولت هم وقتی خواهد یک کاری بکند دچار آن مشکلات خواهد شد. امروز وقتی که یک تجارتخانه میخواهد یک کاری بکند در یک مملکت با کمال سهولت میکند ولی وقتی دولت میخواهد یک کاری بکند باید ماضیه بگذارد با یک نمایانتهائی و پارها می شود که خیلی پهنر نتیجه حاصل می شود گراشتر برایش تمام می شود و بالاخره دولت خودش است که مطابق قانون محاسبات عمومی رفتار کرده ولی از نقطه نظر تجارت خیل بد شده است شصت که فکر کنم رفه روی اینکه خیلی خوب است دیگران سازند باینکه تجاری سازند در این یک قسمت که میخواهند تجاری کار کنند و وقت زیاد تلف نکنند اقلا مواظقت بکنند امروز دولت می آید مذاکره می کند روی هر چه حسن شده است که شصت و هفت نفر میند

و کلک میند لازم دارد که در فلان قسمت امریکا و فلان قسمت آلمان یا مملکت دیگر چند نفر از آنها را پیدا کنند و یک مزایای را قطع میکند و می آورند صرف این مسئله که نیست رساندن مصوب کمیسیون خارجه چند نفر از آقایان محترم را خواستن کردن جمع شدن و روز جلسه همین کردی و اینجا هست اینها می شود در یک روز انجام داد ولی میگویند خبر باید بیاید به مجلس شورای ملی و باصلاح عوامانه خودمان میگویند آها را بوش آب ریخته اند و بنا میخواند آقا میگویند نمی شود چرا نمی شود برای اینکه ما باید مطابق قانون محاسبات عمومی و اینها رفتار کنیم میگویند نمی شود آها که خراب می شود یک مقدار علمه اینجا هست میند باید بروند تربیت کار را بدهند میگویند که کار را باید اینجا کرد و این مقدمات را فراهم آورد چون از عین نظر قانون کار خیلی خوب شده حالا از نقطه نظر مالی ضرر در بایم یک مسئله است علیحد. آقا

یک کسی که میخواهد راه آهن بکشد باید که ادوات و ابزارش مقدمانش بالاخره همان سرخی که لازم است فراهم شود و اگر دیر بترود چون این دستگاه هست عهده و اجزایش یک فنی هست که باید اداره کند یک مهندسی میخواهد همین کند این عهده و دستگاه بالاخره حقوق بگیرند مزه بگیرند وقت تلف میشود خوب حالا شما فرمایید چه اهمیت دارد از یک جلسه جلسه دیگر بنده یک دفعه و آقا که دولت پندار نکند امروز سه نفر را میدانیم که بد در یک جلسه مجلس شورای ملی مذاکره میکنند در صورتیکه انشاء الله سعادت شود در صورتیکه آخر وقت نبود در صورتیکه از این پروکلی بنده آقایان خسته ننورند و اوقاتشان تلف نرود ولی پروکلی گاهی هم مؤثر است برای اینکه آقایان نرفت شوند و مطالب روزمره بگذرد (خنده نمایندگان) تازه در ایصورت نامه قر آ امروز گذارند همین و بانی میباید برای هفت دیگر بهداز یادروز دیگر همین ترتیب است بر فکر فرمایید که نقطه نظر ساختمان راه آهن است و باید تسریع کرد و این مسئله هم مسئله دولت نیست دولت من حیث اینکه دولت است این کار را نمیکند واقعا مثل اینکه یک کیهانی است و آمده است این کار را میکند باید می کرد خزا لامکان روزمره این کار را بکند و کمترین خرج بکند با مطلب را عرض میکنم در تمام فرمایشاتی که شده است و دو نفر از آقایان نمایندگان محترم فرمودند که آن مطلب اساسی و مهم است که دولت خودش هم میخواهد و میل ندارد که تنها بنظر خودش مستخدمین را که همین یک از نقطه نظر ملیت انتخاب کند مثل وارد این اصل محظوظ بنانه حالا چون نمانده زادی هست برای اینکه کسی که در جریان است این تربیت بنظر علمی می آید بی جاهایی می تواند بر خیزد برای اداره کل صناعت فرما اگر کسی را بخوانیم و او را بی سخت بگیرد و صحبت بکند و یک مثل دولتی بکند خوب اداره کل صناعت بکند و یکی از بوق میپرداخت با ما هم عقب بنده اهمیت ندارد ولی یک وقتی است که شما یک دستگاهی

را و از امتحانهای بالای نصاب عالی باقی مانده و در خروج کرده‌اند
 حالا زنگنه متعاضد است قبل از اینکه وارد برسد
 باید معطلی را بپردازد بنده تصور میکنم این وجهی که
 دولت پیدا کرده این طریق بهتر است بطوری است
 که هم این اصل محفوظ است که دولت نهائی ناپادین
 کار را بکند و هم وقت زیادی تلف نکرده است که پانز
 هر پانز نفر باید مجلس و ملتشی برود بکسیون
 پانزده مورد هم مورد راه آهن است در همان موردی
 است که بنده وارد میشوم در فرمایشات آقای که از خدمت
 مبل که آقای دارنده که در تهران کار تمام بشود مبل دارند
 بدهند بکسیانی جا حالا صرف نظر از اینکه تجربه که
 کردم ما را در عملی ندوبی نکرده است در این کار (ممکن
 که هفت که همین حرف آقای صاحب است در بیاید و این تجربه
 فعلیما هم معلوم شود منصف هیچ بیست رولی بالاخره ما
 یک تجربه کردیم به آن طریق که فرمودند حالا در خیال
 کرده ایم پان راه باییم هر استه وارد این راه ندیم
 پس دادن یک کبابی خارجه که من حیث هو هیچ اهدیت
 ندارد برای این است که میگویند آنها بهتر و زودتر
 انجام میدهند ما هم خودمان که نمیتیم درست کنیم
 مهندسین خارجه همان مهندسین بعضی کسای که املافتان دارند
 همانها عمل میکنند آنها که ما را معطل میکنند پس
 آن فرمایشاتی که معنویلا در زندگانی دولت هست
 و اغلب کار را ننگ میکنند باید اثر مرغ کشیدند
 میگویند آقای لازم نیست این اندازه بحث کشید که یک
 کبابی خارجی بدهید که اینها را بیارود اما بیک دولتی
 که محل اطمینان و اعتماد مان است رأی ندهید که میگوید
 ششصد هفت نفر را بیارود و با این سرعته که معتقدید
 و با اینکه میگویند روی اصل تجارنی باید این کار و آکرد
 و بیک کبابی داد بنده عرض میکنم مسئله اینقدر اهمیت
 ندارد آقایان موافقت بفرمایند که بطور استثناء در مسئله
 عطف آهن که یک کار ساختمانی است که هیچ جنبه
 دیگری ندارد و خودتان مستحق هستید بهیچ ترتیب
 حل شود و برای ما هم درست نیست که امروز بایتم

رئیس - آقای بیات

بیات - در این رایزنی که غیر محرم کبسیون خارجه
 مجلس قدیم نمودهند احاله داده بودند موافقت خودشان
 را بکبسیون محرم نمودند در صورتیکه در قسمت ملیت
 وطنی بکبسیون بودجه ندارد و کبسیون بودجه باید از
 نقطه نظر مالی غیر بدهد و قسمت ملیت را واکتار کرد
 بود بنظر کبسیون خارجه که آن کبسیون نظر خودشان
 در محوس ملیت اظهار کنند و اینجا چون استنباط شده
 بود و غیر کبسیون خارجه نظر خودشان را بنظر کبسیون
 بودجه احاله داده بودند در صورتیکه کبسیون بودجه
 در باب ملیت اظهار نظری نکرده بود و البته این قسمت
 بلشعقی است که البته همطوریکه در مجلس آنان مطرح
 است چون کبسیون بودجه هم آن قانون ۱۳۰۱ که گفت
 نمیتوانست خودش اظهار نظری بکند واکتار مجلس کرد
 و هیچ از طرف کبسیون بودجه در این باب اظهار نظری
 نشده و البته هر چه کبسیون خارجه اظهار نظر کنند همان
 نظر صحیح است

رئیس - در اینجا در رایزنی کبسیون بودجه این
 موضوع تصریح شده است و آقای غیر هم آرا اضا کرده‌اند
 بیات - اجازه میفرمایند

رئیس - بفرمایند

بیات - عرض کنم این قسمت را چون تکلیف
 لایحه که داده میشود در این برای کنترلتها در کبسیون بودجه
 تصویب میشود در این ترتیب که کبسیون بودجه تنظیم میکند
 ولی البته نه از جهت ملیت چون همیشه ملیت را کبسیون
 خارجه تصویب میکرد و بطوریکه عرض شما من این تنظیم را بخار

کبسیون بودجه کرده و کبسیون قسمت ملیت را
 تصویب کرده و قسمت تبعیض را واکتار کرده
 بان که هر طور که کبسیون خارجه تصویب کردند غیر
 بهامطور رایزنی بدهند و در این قسمت اگر غیر محرم
 کبسیون بودجه را برمی داده اند و اضا کرده اند از آن
 نقطه نظر است که موافقت بکبسیون خارجه کرده‌اند
 محرم - همینطور که مذاکره شد این لایحه که در
 کبسیون بودجه مطرح شد که در کبسیون بودجه
 در قسمت مالی لایحه صحیح بود ولی چون در لایحه
 دولت صرفا ملیت را به تشخیص هیئت وزراء معلوم
 کرده بود و کبسیون از نقطه نظر مشاوره و وزیر طرق داخل
 این قسمت شدند از نقطه نظر خود ملیت فقط از نقطه
 خصوصی و از نقطه نظر عقیده شخصی اعضاء و کمک به
 آقای وزیر طرق (کارروئی - فایده اش چه بود) - حال عرض
 می‌کنم فایده آنرا. اینجا اعضاء کبسیون بوجه عقیدتشان
 این بود که قانون ۲۳ مغرب را بوجه به این است که
 چهار چیز را نسبت به عموم مستخدمین خارجی باید تصویب
 مجلس بفرماید و این هم قانونی است که حالا تقریباً
 درجه دوم قانون اساسی است و در تمام کنترلتها که
 منصف می‌شود این قسمت لازم الرعایه است از نقطه نظر
 اساسی بعد در اینجا آقای وزیر طرق اقامه کرده
 که حال هم اقامه شد آقای وزیر عدلیه اظهار کردند که
 عده اینها زیاد است و مشکل است تمام تالکی که احتمالاً
 باقی این مستخدمین از اینجا استخدام شوند بکا یک
 اینجا اسم برده شود و بان دلیل دولت لایحه را اینطور
 تنظیم کرده بود که پس از آنکه در نظر گرفتند بانخص
 هیئت دولت ملیت آنها را تشخیص داده شود. در کبسیون
 بودجه که یکی هم خود بنده بودم عرض کردم خدمت
 آقای وزیر طرق که از نقطه نظر مصلحت هیئت دولت و
 مملکت الفاء آن قسمت از قانون ۲۳ مغرب که باید
 تشخیص ملیت تصویب میباید برسد صلاح نیست و
 کبسیون بودجه آرا صلاح بجا نیست بالاخره بکسی

از اضا اعضاء کبسیون بودجه که آقای همیسی بنده برای
 اینکه ذهن آقای وزیر طرق را متوجه کنند که در کبسیون
 خارجه که این قسمت مطرح میشود مذاکره میکنند
 یک فورمولی پیشنهاد کردند که آن فورمولی است که اینجا
 عرض شده است که ملیت این مستخدمین استثنائاً همطور
 که آقای دنیا هم تذکر دادند بوزارت طرق اجازه داده
 شود که ملیت این نصت و تحت غیر مستخدم پس از
 تشخیص هیئت دولت به تصویب کبسیون خارجه مجلس
 شورای ملی برسد ولیکن بطوری که برای این قسمت
 کبسیون بودجه فرمودند چون مذاکره و رأی قطعی
 در مورد ملیت مستخدمین بکبسیون بودجه مربوط بود
 بالاخره کبسیون بودجه به قسمت مالی رأی داد و تعیین
 قسمت ملیت را بکبسیون خارجه محول کرد پس از آنکه
 کبسیون اینطور رأی داد چون تدوین غیر و تقدیم غیر
 مربوط به کبسیون بودجه است لایحه دولت را با نظریه
 کبسیون که با فرمول آقای همیسی تهیه کرده بودند همان
 طور خبری را دادند و در حقیقت اگر سهوی هم شده
 است از کبسیون خارجه شده است برای اینکه خیال
 کرده‌اند که کبسیون بودجه رأی به ملیت داده است و الا
 کبسیون بودجه در قسمت ملیت هیچ نظری ندارد.

یعنی از فرمایشات مجلس - مذاکرات کافی است

رئیس - آقای ملک فرمایدند

ملک عدلی - غیر کافی است مذاکرات
 مؤید احدی - بنده عظام

رئیس - بفرمایند

مؤید احدی - بعقیده بنده این اعزاشی را که آقای
 روحی کردند هیچکس جواب نداد این غیر کبسیون
 امور خارجه را بخوانید که نوشته است با ملیت موافقت
 کرده این جا اسلام ملتشی معین نکرده که موافقت کرده
 باشند این مطالبی بود که آقای روحی تذکر دادند جوابش
 داده شد بنظر بنده باید این موضوع صحبت شود و جوابش
 داده شود و حل شود

مؤید احمدی - خوب استباه کرده که ما نمیتوانیم رأی بدهیم.

وزیر عدلیه - بنده تصور میکنم حل این قضیه خیلی سهل است آن عبارتی که آن آن مخصوصاً خبر کبیرون امور خارجه را خواندم آن عبارت آن شکلی که نوشته شده است حق ایراد را میدهد ولی معلوم میشود ومبلغانند که کبیرون خارجه موافق است ولی عبارت طوری نوشته شده است که ما را باین اشتباهات می سازد بمشورایین است که کبیرون خارجه میگوید اگر مجلس شورای ملی موافقت کند در این مسئله که من اختیار داشته باشم که وقتی هیئت دولت تشخیص داد به ملت کبیرون خارجه هم رأی بدهد با این ترتیب موافقت و با این ترتیب اگر بخوانید رأی میدهد اشکالی ندارد و اگر توضیحی هم آقای مخبر مجرم کبیرون خارجه بخواهند بدهند باید با این شکل باشد.

رئیس - آقایانیکه با کتابت مذاکرات موافقتد قیام فرمائند.

(عده کمی قیام نمودند)

رئیس - صریح نند. آقای ملک مدنی

ملک مدنی - عرضی ندارم.

رئیس - آقای روسی.

روسی - عرض کنم که بنده يك راه حل پیدا کردم که این قضیه را با اصلاح کنیم و آن قسمت را دولت کاملاً توضیح دادند بنده عقیده دارم و پیشنهادی هم روی این عقیده تهیه کرده ام و تقدیم مقام ریاست کردم که مجلس اجازه بدهد به کبیرون فعل خارجه که در آتیه هر يك از این مستخدمین را که دولت تشخیص کرد ملیتشان را و آورد بکبیرون امور خارجه اگر کبیرون رأی بدهد آن رأی قطع است و این اراد که کبان میکند رفع اشکال را میکند و منظور آقایان را نمانیم میکند که مجلس شورای ملی به کبیرون فعلی خارجه اجازه بدهد که دولت در هر موقع این مستخدمین را استخدام کرد ملیت اینها را کبیرون خارجه تصویب

کند و به موجب کبیرون خارجه خواهد بود البته استثناء راجع همین نصت و وقت خبر است

مخبر کبیرون بودجه - اماراجع به این پیشنهاد الان هم هست همینطور (روسی - این بطور بست آقا) بعد از این مذاکرات و توضیحاتی که آقای وزیر عدلیه دادند اگر يك كلمه (استثناء) بعد از جمله (ملک آنها) اضافه شود که دیگر دست به آن قانون ۲۳ ضرب نخوردند باشد و یا این استثناء اجازه داده شده باشد نظریه آقای روسی هم نمانیم است برای این که در همین لایحه هست که کبیرون خارجه اجازه دارد این کار را بکنند منتهی كلمه فعلی که فرمودید لازم نیست زیرا معلوم نیست که این استخدام تا کی طول میکشد ممکن است تا یکسال طول بکشد و نظریه که آقای روسی دارند در همین لایحه نمانیم شده است و این اجازه را در ذیل همین خبر کبیرون به کبیرون خارجه داده است.

رئیس - آقای ملک

ملک مدنی - عرضی ندارم.

رئیس - آقای بیات

هر قضی قلیطان بیات - عرض کنم این را برتری که تهیه شده است همانطور که اظهار شد در صورتی که مجلس موافق باشد با این نظر که نظریه کبیرون امور خارجه دخیل باشد بقیده بنده کافی است و همان كلمه استثناء را هم که اضافه بکنند حفظ آن صورت اولیه و قانون سابق میشود یعنی آن قانون مجال خودش باقی میماند و مجلس بطور استثناء این قسمت را واگذار میکند بنظر کبیرون و کبیرون خارجه هم این را برتری را که داده بود البته مقصودشان این بود است موافقت کبیرون خارجه را هم که در تنظیم این لایحه داخل کرده اند ببقیده بنده صحیح است و این كلمه استثناء که ضمیمه بنود می توانیم رأی بگیریم و قانون و حقوق اجازه میفرمائید

رئیس - نوبه ها را رعایت میکنم. نوبه آقای است.

آقای فهیمی

فهیمی - عرضی ندارم

بعضی از نمایندگان - کافی است مذاکرات

رئیس - کافی است (نمایندگانی - بل) پیشنهادات فراوان میشود:

پیشنهاد آقای روسی

خبر کبیرون بودجه را بدین نحو پیشنهاد میکنم: مجلس شورای ملی به کبیرون خارجه فعلی اجازه میدهد که نسبت بلامعه استخدام شست و وقت سفر همندس و زمین بلیت آنها در هر موقع که استخدام میشود اظهار نظر نماید و رأی کبیرون خارجه قانونی است

روسی - بنده مسترد میکنم

رئیس - پیشنهاد آقای دیبا:

پیشنهاد منتهایم در ماده واحده بعد از جمله ملیت آنها علاوه شود استثناء.

رئیس - آقای دیبا

طباطبائی دیبا - چنانچه عرض کردم این قانون مرتباً مخالف با قانون ۲۳ عتبر ۱۳۰۱ است و اصلاحی هم فعلاً بنظر نمی آید مگر با این ترتیب که آن قانون بقوت خودش باقی میماند و ضمناً این لایحه هم تصویب میشود.

کابروفی - ممکن است بعنوان يك تبصره اضافه شود

وزیر عدلیه - عرض کنم آن قانون بقوت خودش باقی است و اگر این قانون هم باین شکلی که هست میگذشت و این کلام هم نوشته نمیشد بهیچ صورت بدون (استثناء) اشکالی نداشت ولی برای اینکه می بینم خاطر نمایندگان مجرم متوجه این مسئله است دولت هم موافق است که این (استثناء) اینجا نوشته شود که آن قانون بجای خودش باقی باشد

رئیس - نظر آقای مخبر چیست؟

مخبر کبیرون بودجه - کبیرون هم همین نظر را داشته و قبول میکند.

توقوق - آقا مخالف نظامنامه است میشود رأی گرفته

فهیمی - چرا آقا؟ بفرمائید.

توقوق - عرض کنم که جنبه مالی را کبیرون بودجه امور خارجه رأی بدهد و نباید در این جا رأی بدهیم این را برتر کبیرون خارجه را با باید تخمیر پس بگیرد و همان را برتر کبیرون بودجه را قاطعاً کند و مجلس هم با لفظ استثناء رأی بدهد والا با بودن آن را برتر و این رأی این ترتیب مناقات دارد

فهیمی - چوت یاد آوری در اطراف نظامنامه بود فاضل تر بود بنده است این است که خاطر مجرم را متذکر میکنم که آقای مخبر مجرم کبیرون خارجه آقا منصفان جا و تطبیقاً نرا بلامعه کبیرون بودجه به بنده اطلاع کردند بنده این جزئیات را غالباً ملاحظه فرمودید که رعایت میکنم پیشنهادی از آقای فهیمی برسد است فراموش نشود ماده واحده را بطریق ذیل پیشنهاد منتهایم:

ماده واحده - وزارت طرق قزلباش داده میشود که مهندسین و کمک مهندسین و اعزاء فنی را که برای تکمیل راه آهن از بندر شامپور تا دزفول و قفقز بر داری و ساختمان جدید راه آهن از دزفول رو بشمال و از علی آباد رو جنوب لازم است و همچنین مهندسین را که برای تکمیل اداره فنی در مرکز بصره بر داری راه آهن شمال و جنوب ضرور باشد از اشیاع عمالک خارجه که استثناء ملیت آنها با تشخیص هیئت وزراء به تصویب کبیرون امور خارجه مجلس شورای ملی خواهد رسید برای مدت دو سال استخدام نماید. عده مهندسین مزبور از شصت و هفت نفر و اعتبار سالیانه حقوق و مخارج مسافرت آنها از خارجه ایران و بانکس از چهارصد و چهل هزار تومان نباید تجاوز نماید

رئیس - آقای فهیمی.

فهیمی - بنده مقدمه عرض کنم که تمام این اختلافاتی که با راپرترت کبیرون خارجه و کبیرون بودجه بود راجع به ملیت اینها هیچ جنبی ندارد زیرا در این خبر ها ملین نبود و ملیت نشده بود که کبیرون خارجه مختلفی کرده باشد با راپرتری داده باشد. وقتی که

